

Минулий тиждень актуалізував питання трьох нових митрополій УГКЦ в Галичині. 29 листопада у Львові інтронізовано митрополита новоствореної Митрополії УГКЦ владика Ігоря Возняка. Акценти цієї події різними сторонами розставленні по-різному. Для більшості греко-католиків створення нових Митрополій є закономірним процесом розвитку східної Католицької Церкви, яка прямує до свого Патріархату.

Прагнучи завершити свій устрій Патріархатом, УГКЦ поступово, але впевнено розбудовує структури, які для цього є необхідними. І одним з таких кроків у поступу до Патріархального устрою є нові Митрополії.

Але як і самі Митрополії, так і рух до Патріархату має і певні аспекти, які не можуть залишити нашого північно-східного сусіда у спокої. Адже УГКЦ є одночасно і твердинею українства, гарантом його відмінності від московства, а з іншого боку УГКЦ належить до західного цивілізаційного кола. Отже, саме існування УГКЦ та її розвиток є питанням геостратегічним. Тому Москва є зацікавленою стороною у цих процесах, які зараз відбуваються в/з УГКЦ.

Християнська цивілізація свого часу розділилася у два цивілізаційні кола: римське та візантійське. І кожен підтип християнської цивілізації розвивався своїм неповторним шляхом. Можна ще довго перераховувати суттєві відмінності між обома християнськими світами, але це є менш суттєвим. Суттєвим для нас є те, що Україна, подібно до колишньої Югославії, лежить на розломі між цими двома світами. І цей розлом не є в її природі – він створений штучно, створений московською експансією. Адже свого часу православ'я митрополита Петра Могили належало до західно-християнського цивілізаційного кола. І лише експансія Москви змінила цю ситуацію.

Київська Церква, попри свій східний обряд, завжди залишалася представником західної християнської цивілізації, а в цей же час Москва та її церква утілювали в собі усі найгірші риси візантійського цезаропапізму. Сіллю в оці московської держави й церкви завжди була Київська Церква, бо саме її існування свідчить, що можна бути східним і в той же ж час католиком, європейцем. Саме Київська Церква була і є виразником європейськості українства, його відмінності від азійсько-візантійсько-ординської Москви. Тому під'ярмлення киево-галицького християнства завжди було для Москви першочерговим завданням. Адже Україну з європейським християнством, як основною релігією, включити на довгий час в московську імперію практично нереально.

Створення нових митрополій, навіть у галицькому католицькому бастіоні західної цивілізації, є неабиякою загрозою планам нової московської імперії. Підпорядкувати собі православну київську церкву Москва зможе. Тим більше, що вона вже має у цьому неабиякий історичний досвід. Це підпорядкування перетворило свого часу православ'я на грабаря українства в Україні. А от з «упорствуючими униатами» не все так просто. Бо навіть полонізовані потомки українських греко-католиків на Волині і Поділлі усе ж таки являють собою неприємний фактор для московських церковно-політичних геостратегів. Тому скріплення УГКЦ для ідеї московського імперіалізму є суттєвою загрозою.

Адже нові митрополії – це не просто формальний акт церковного життя. Це – скріплюючий, активізуючий момент для розрізнених до цього галицьких епархій. Нові митрополії суттєво покращать ефективність церковної структури УГКЦ в Галичині, яка без цих митрополій знаходилась б у постійній небезпеці провінціалізації. Створення трьох місцевих осередків влади в галицькій церковній провінції УГКЦ може бути використане для значно кращої координації діяльності галицьких епархій, ефективного реагування на виклики на місцях, ефективнішої євангелізації, а тим і кращого розвитку церковного життя УГКЦ в Галичині. Сильна галицька частина УГКЦ може стати прекрасною базою для католицької місії на Великій Україні.

В умовах кризи українського суспільства сильна, добре продумана і організована місія УГКЦ на Великій Україні може стати основним фактором порятунку українського суспільства від повної деградації та розвалу. УГКЦ, як інтегральна частина світової католицької Спільноти, має що запропонувати українському суспільству. Це не лише речі релігійного змісту. Це, перш за все, інтеграція українства у здобутки західно-європейського християнського цивілізаційного кола, це – доктрина справедливого розвитку суспільства, тверді моральні принципи, політика здорового природного планування сім'ї і тверді сімейні цінності. За допомогою УГКЦ Україна найлегше зможе повернутися до кола західної цивілізації, куди вона до московської окупації і завжди належала, віднайти саму себе, стати на шлях розвитку, як нормальна європейська держава.

На шаховій дошці великої геостратегічної гри нові митрополії УГКЦ – це шах «русському міру». Це суттєвий крок не лише до Українського Патріархату, визнаного світовим християнством, але й суттєвий крок у побудові європейської України, що більше – суттєвий крок до виходу України з-під геополітичного ковпака Москви.

Але не слід очікувати, що Москва спокійно прийме цю реальність. Московські геостратеги не можуть не усвідомлювати програшності дотеперішньої своєї політики стосовно УГКЦ. Сталінські переслідування УГКЦ тільки скріпили, автокефальна авантюра не принесла жаданих плодів, спроба «закрити» УГКЦ у галицьких рамках також не втрималась. Спровокований ковпакізм перетворився на малесеньку ледь животіючу секточку, догналізм, усе ще залишаючись неприємною проблемою для УГКЦ, суттєво почав втрачати свою динаміку, спроба певних кіл викликати конфлікт між римо-католиками та греко-католиками, поки що, Богу дякувати, не принесла очікуваного ефекту, отож слід очікувати чогось нового, або спроби активізації старих методів. Та озиратися на ці та подібні загрози слід без страху. УГКЦ уже неодноразово довела, що

Вона здатна протистояти різноманітним викликам. В реальності, кожен, хто прагне виходу України з перманентної кризи, мав би долучитися до розвитку цієї Церкви.

о. Орест-Дмитро Вільчинський, [Католицький оглядач](#)